

Tale ved Venstres Grundlovsmøde i Ballerup

Kære alle sammen

Tak til mine partifæller i Venstre i Ballerup for at arrangere dette grundlovsmøde og for invitationen til at tale – den invitation er jeg glad for, for der er sandelig nok at tale om – ikke mindst i år. Også en stor tak til alle jer, der er mødt op for at fejre Grundloven sammen med os.

Jeg betragter Grundlovsdag som en national festdag, hvor vi fejrer, at vi lever i et frit liberalt demokrati, hvor der er grænser for, hvad Staten og politikerne kan og skal blande sig i.

Nogle af disse grænser er sat i Grundloven, og derfor er der god grund til at fejre den.

”Men er der overhovedet brug for Grundloven? – vi lever jo i et frit land...” hører jeg nogle gange, når debatten om Grundloven kommer op.

Og mit svar er hver gang et entydigt og rungende JA! – Og jeg vender tilbage til hvorfor.

Når spørgsmålet overhovedet bliver stillet, skyldes det nok, at vi tager folkestyret og vores frihed for givet – det er ikke noget, vi har måttet kæmpe en væbnet kamp for at opnå, og for langt de fleste nulevende danskere har det altid været sådan, at demokrati, ytringsfrihed og de øvrige frihedsrettigheder har været en selvfølge – ikke noget, vi tænker særligt over i hverdagen.

Der er flere grunde til, at jeg svarer ”JA” til, at vi har brug for Grundloven.

Dels kan man jo spørge sig selv, om vi ville have levet i et frit liberalt demokrati, om vi ville have haft folkestyre og parlamentarisme, hvis vi ikke havde haft Grundloven. Før 1849, hvor Grundloven trådte i kraft, havde vi jo enevælde, og det gøres der blandt andet op med i Grundloven, hvor det konstitutionelle monarki (der erstattede enevælden i 1848) bliver bekræftet, hvorefter magten bliver delt mellem en lovgivende, en udøvende og en dømmende magt. Grundloven fra 1849 var jo også forudsætningen for parlamentarismen (princippet om, at en regering ikke kan blive siddende, hvis den har et flertal imod sig), som blev indført ved systemskiftet i 1901 og formelt indskrevet i Grundloven i 1953.

Dels oplever vi jo i disse tider, at demokratiet og de individuelle frihedsrettigheder er kommet under voldsomt pres rundt omkring i lande forholdsvis tæt på os – lande, som vi normalt i nyere tid har anset for frie demokratiske samfund – her tænker jeg blandt andet på Ungarn og Polen.

Det er dog ikke kun ude i verden, at frihedsrettighederne er blevet udfordret de seneste år. Også her i Danmark har vi oplevet og oplever fortsat angreb på vores demokrati og indgreb i vores frihedsrettigheder og vores muligheder for kontrol med Staten, samt mangel på respekt for loven hos magthaverne. Blandt andet – men ikke kun – på grund af corona-pandemien.

Jeg kan i flæng nævne:

- Offentlighedsloven, som begrænser vores muligheder for at få indsigt i, hvad der ligger til grund for de beslutninger, magthaverne træffer
- Tåbelig symbollovgivning som burkaforbud og krav om håndtryk, og nu også Regeringens forslag om statslig indblanding i, hvilket sprog, der må tales ved prædikener i vores kirker, moskeer og synagoger etc.
- Ministres ulovlige forvaltning i strid med retsstatens principper
- Øget overvågning og misbrug af borgernes data
- Vi har en justitsminister, der har udtrykt, at "uden tryghed, ingen frihed" og "med overvågning stiger friheden" – ja, det sagde han faktisk – hvilket reelt betyder, at han og Regeringen er parat til at ofre frihedsrettigheder for at opnå mere oplevet tryghed
- Og senest Regeringens forslag om generelle opholdsforbud i f.eks. parker – et forslag, som heldigvis i sidste øjeblik blev nedstemt af et flertal i Folketinget

Alt sammen noget, der ikke har noget med corona at gøre, og oveni kommer så den voldsomme indskrænkning af vores frihed samt brud på Grundloven, som er sket som følge af corona-pandemien:

- Hastelovgivning uden tid til høringer og uden ordentlig inddragelse af Folketingets partier
- Voldsomme indskrænkninger i forsamlingsfriheden
- Indgreb i vores bevægelsesfrihed – friheden til at rejse hvorhen, vi vil
- Indgreb i retten til at drive erhverv – og ovenikøbet uden erstatning, men kun med ringe kompensation
- Skandalen om lovbruddet i forbindelse med nedslagtningen af et helt erhverv – minkavlen
- Angreb på boligens ukrænkelighed
- Angreb på retssikkerheden med særlove om dobbelt straf, som fortolkes meget vidt – langt ud over, hvad mange anser for rimeligt
- og jeg kunne blive ved...

Det er i mine øjne givet, at restriktioner har været nødvendige for at hindre smittespredning og for at begrænse pandemien, men det er i mine øjne også helt givet, at det på nogle områder har taget overhånd, og at det efterhånden virker som om, at Regeringen med Statsministeren i spidsen er blevet så glade for det greb om danskerne, som pandemien og de deraf følgende restriktioner har givet dem, at de meget nødt vil give slip igen.

Det er skræmmende at høre, hvordan både Statsministeren og nogle af Statens eksperter taler om at bevare restriktionerne også efter, at alle er vaccineret – de mener åbenbart, at de alene ved, hvad der er bedst for alle danskere i al evighed.

Denne magtfuldkommenhed anser jeg som en stor trussel mod vores frihedsrettigheder, og det er vi nødt til at kæmpe imod – alle sammen – hele tiden.

Men truslen kommer ikke kun fra Christiansborg – også en del borgere ser desværre ud til være villige til at give køb på fundamentale frihedsrettigheder i bytte for oplevet tryghed.

Der er desværre sket det med debatten om corona-restriktionerne, som også på et tidspunkt skete i udlændingedebatten – den er blevet polariseret. Hvis man ikke bakker 100% op om Regeringens tiltag, eller hvis man stiller kritiske spørgsmål til dem, så bliver man straks slået i hartkorn med sølvpapirshatte, antivaxxere og konspirationsteoretikere og får at vide, at man er imod folkesundheden – der er slet ikke plads til nuancer. Det har jeg selv oplevet, og jeg synes, at det er trist, hvis det ikke længere skal være tilladt at stille sig kritisk over for de til enhver tid siddende magthavere (uanset politisk observans) og de underliggende myndigheder og afkræve dem svar og forklaringer på deres handlinger – og især, når det handler om indgreb i borgernes frihedsrettigheder. Det er vejen til et autoritært styre.

For nogle er – eller var – demokrati og individuelle frihedsrettigheder tilsyneladende kun et tyndt lag fernis, som let slides af, når behovet for tryghed og en stærk leder opstår i krisetider – når jeg sagde "eller var", så var det fordi opbakningen til "Mor Mette", som nogle ynder at titulere Statsministeren, tilsyneladende er på retur. Her glædes jeg ikke så meget over, at Socialdemokratiet ser ud til at gå tilbage i meningsmålingerne (selvom det for en Venstremand naturligvis er positivt), da det kan skyldes flere ting, men i langt højere grad over, at behovet for en stærk leder måske ikke længere står så stærkt i befolkningen, og at ønsket om at få vores frihed tilbage vinder frem.

Selv om det måske ser ud til at gå i den rigtige retning, så er der et stykke vej endnu, og vi må ikke opgive kampen for vores frihedsrettigheder. Det, som måske for godt et års tid siden for de fleste virkede som helt naturlige og umistelige rettigheder, er fortsat under pres – som sagt før så blandt andet – men ikke kun – på grund af corona-pandemien.

Derfor er det vigtigt, at vi har en grundlov, og at vi borgere bliver ved med at holde vores politikere fast på, ikke bare at de naturligvis skal overholde Grundloven, men også, at de skal huske, at vi fortsat ønsker at leve i et frit liberalt demokrati, hvor individet og ikke Staten er i centrum, og hvor individet ikke er til for Staten, men hvor Staten tværtimod er til for at sikre og beskytte individets rettigheder.

Jeg har i min tale slet ikke været inde på de lokale forhold her i Ballerup Kommune, og det skyldes jo ikke mindst, at Grundloven og frihedsrettighederne er nationale – de gælder i alle kommuner.

Jeg vil dog alligevel her til slut nævne, at det faktisk ikke står så skidt til her i vores egen kommune. På trods af, at vi her i kommunen har et stort parti, der sidder på det absolutte flertal i Kommunalbestyrelsen, så har vi et godt og åbent samarbejde og et godt forhold partierne i mellem – og på mange områder er vi enige om at være uenige med partierne på Christiansborg – også vores egne.

Her under corona-pandemien har vi også haft et godt, tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde, hvor alle partier i Kommunalbestyrelsen har siddet med om bordet, når det skulle træffes beslutninger om nedlukninger, genåbninger og andet i relation til corona-pandemien – det kunne Regeringen lære noget af.

Alt i alt så tror jeg faktisk, at politikerne på Christiansborg kunne lære meget af os lokale politikere, som er tæt på borgerne og ser resultatet af de beslutninger, vi træffer. Husk det i et kommunalvalgsår.

Ja, i år er der valg til kommunalbestyrelser og regionsråd, og inden for to år kommer der valg til Folketinget – nogle mener, at det kommer snart. Jeg vil i den forbindelse anbefale jer at stemme på en politiker, der tager vores Grundlov og individuelle frihedsrettigheder meget alvorligt, og som hele tiden kæmper for at bevare dem – herunder kæmper mod mere Stat, mod mere overvågning og for vores frihedsrettigheder, og dette gælder både lokalt, regionalt og nationalt.

Tak for ordet – God Grundlovsdag